

Raadsvoorstel 25-028 Inkoopstrategie regionale Jeugdhulp

4. Argumenten

1.2

Het betreft hier de nieuwe inkoopstrategie regionale jeugdhulp, die moet het de gemeente mogelijk maken het opdrachtgeverschap goed in te vullen en de jeugdhulp op een verantwoorde en kosteneffectieve manier te organiseren. Het tij te keren van steeds meer jongeren die steeds intensiever en langer gebruik maken van de jeugdhulp... zo staat duidelijk beschreven in de inleiding van het Raadsvoorstel.

De nieuwe inkoopstrategie segmenteert daartoe de jeugdhulp in 5 delen, waarbij deel 5 de veel voorkomende jeugdhulp is waar de ongebreidelde groei heeft plaatsgevonden en wellicht nog plaatsvindt. Voor dat segment wordt een nieuwe aanbestedingsprocedure voorzien terwijl voor de 4 andere segmenten slechts een herziening van de bestaande overeenkomsten wordt voorgesteld.

-Wat kunnen we verwachten van de nieuwe aanbestedingsprocedure als het gaat om het tij in de jeugdhulpverlening in segment 5 te keren?

-Hoe zal deze inkoopstrategie - anders dan tot nu toe - werken/bijdragen aan meer verantwoorde en kosteneffectieve jeugdhulp in dit segment?

-Komt daardoor vermindering instroom, verkorting behandeltrajecten, en verhoging doelmatigheid en kosteneffectiviteit?

Antwoord:

De huidige situatie vraagt om aanpassing en versterking van de contractafspraken en koers. Door nu een verdeling te maken in segmenten met elk hun eigen inhoudelijke opgave, kunnen we de komende tijd beter sturen op de doelen en resultaten in de zorg. De veelvoorkomende jeugdhulp geeft het grootste verandertpotentieel in samenhang met de pedagogische en sociale basis. In de inkoop die we voor segment 5 gaan organiseren focussen we op:

- Het collectief maken van zorg;
- Scherpere productomschrijvingen en waar mogelijk scherpere afbakening van de doelgroep;
- Prikkels om zo effectief mogelijke zorgvormen in te zetten die kunnen leiden tot afschaling;
- Hulp niet meer verlenen: afbakenen en normaliseren / baat het niet dan schaadt het wel: door te blijven proberen is de boodschap ook dat het kind het probleem is.

In dit segment ligt de nadruk daarom ook op nauwere samenwerking met de lokale teams. Daarnaast kijken we naar het aantal aanbieders en zodoende meer regie te voeren op de inhoud, samenwerking en uitvoerbaarheid. Segmentering maakt het mogelijk om gericht samen te werken met aanbieders, afgestemd op hun omvang en specifieke inhoudelijke accenten. In het segment 'veelvoorkomend' zijn circa 150 aanbieders actief; een groter aantal dan in de andere segmenten. Dat stelt ons voor een specifieke transformatieopgave en vraagt om een andere aanpak. Het terugbrengen van het aantal aanbieders is daarbij geen doel op zich, maar een middel om helderdere afspraken te kunnen maken, de jeugdhulp beheersbaarder te maken, en beter regie te kunnen voeren.

In het Raadsvoorstel wordt de voorliggende inkoopstrategie als "voorlopig" aangemerkt, er moeten nog definitieve keuzes gemaakt worden. Dat betekent dat de raad gevraagd wordt akkoord te gaan met een nog niet bepaalde inkoopstrategie.

-Hoe wordt de raad dan betrokken bij het vaststellen van de definitieve inkoopstrategie?

Antwoord:

Dit raadsvoorstel dient ter vaststelling van de inkoopstrategie door alle gemeenteraden in Haaglanden. Die is daarmee definitief. De inkoopstrategie bevat voor de technische keuzes in de segmenten 'voorlopige richtingen'. Op basis van het inkoopkader zal de inhoudelijke koers met de jeugdhulpaanbieders worden besproken. Die koers moet bestuurlijk vastgesteld zijn om breed

draagvlak voor de doelstellingen te garanderen. Het is mogelijk dat die gesprekken leiden tot aanpassingen wanneer de verwachting is dat met de aanpassingen de inhoudelijke doelen beter te realiseren zijn.

De raad wordt bij elk belangrijke fase die leidt tot contractering geïnformeerd. Tevens worden er regionale raadsledenbijeenkomsten georganiseerd. De data voor de raadsledenbijeenkomsten zijn nog niet bekend.

Raadsleden ontvangen nadere informatie op de volgende momenten:

Datum/tijdspanne	Actie
Oktober 2025	Raadsinformatiebrief over bekostiging en inkoopvorm
April/mei 2026	Uitgebreide raadsinformatiebrief m.n. voor nieuwe raadsleden
November 2026	Raadsinformatiebrief over implementatiefase en afronding, inclusief doorkijk naar januari/februari 2027

1.3

Sterker nog: de gemeentelijke lokale teams spelen een essentiële, voorwaardenscheppende rol voor het welslagen van de doorontwikkeling van het regionale jeugdhulpstelsel.

-Hoe gaan we daar verder inhoud aan geven als deze teams meer Maatschappelijke ondersteuning gaan bieden om de stap naar de instroom van de jeugdzorg te voorkomen?

Antwoord:

In de Hervormingsagenda Jeugd is een belangrijke functie opgenomen voor de zogenaamde Stevige Lokale Teams. Elke gemeente wordt verondersteld om deze voor 2028 te hebben gerealiseerd. Het proces om deze in Rijswijk te realiseren start na het komende zomerreces, in september. Onderdeel van deze Stevige Lokale Teams is dat zij zelf lichte vormen van ondersteuning kunnen bieden. Daarvoor hoeven dan geen externe zorgaanbieders te worden ingezet. We krijgen zo meer grip op de doorgeleiding van onze jeugdigen in de jeugdzorgketen. Zie ook paragraaf 1.4 in de inkoopstrategie 'de relatie met andere domeinen en gemeentelijke verantwoordelijkheid'.

Daarnaast willen we meer grip uitoefenen op het aantal verwijzingen door huisartsen(30-40%), mede door de inzet van de POJH zien we goede resultaten.

-hoe kunnen we dit nog verder verbeteren en laten aansluiten op de lokale teams?

Antwoord:

De POHJ-ers zijn consultants van ons lokale Jeugdteam. Er is overleg met de Hadoks om de inzet van de POHJ-ers te intensiveren en verder uit te breiden. Daarbij zijn we afhankelijk van de bereidwilligheid van de huisartsen en de financiële mogelijkheden van de gemeente zelf.

5. Kantekeningen

-nieuwe bekostigingsvormen leiden tot onbedoelde en ongewenste prikkels; - onvoldoende

-Waarop zijn deze ongewenste prikkels gebaseerd?

- Hangt het niet mede af aan de rol van de toegang, die bij het maken van een beschikking duidelijke doelstellingen meegeeft en dit jaarlijks toetst aan de voortgang vanuit het behandelplan?

Antwoord:

De ervaring leert dat, ondanks de gedegen voorbereiding, dat er effecten optreden die niet voorzien en niet wenselijk zijn. Dat houden we uiteraard scherp in de gaten. Deze worden beheerst via een risicomanagementprogramma en zijn een belangrijk sturingsinstrument voor de projectorganisatie. De rol van de toegangsteams spelen hierbij inderdaad een belangrijke rol: zij bepalen de inzet van de noodzakelijke jeugdhulp, monitoren de voortgang en sturen zo nodig bij.

-beschikbaarheid van voorzieningen in aanpalende domeinen, zoals woningen.

Hoe kunnen wij hierin nog bijsturen via onze lokale woonzorgvisie?

Antwoord:

Er zijn afspraken met de woningcorporaties over het beschikbaar stellen van zogenaamde 'convenantwoningen', die bedoeld zijn voor jeugdigen die uit 'verblijf' komen. Momenteel worden de afspraken en werkwijze hiervan geëvalueerd.

6.Financien

In januari 2025 heeft een deskundigencommissie, commissie Van Ark, het rapport 'Groeipijn' (zie: Groeipijn - advies Deskundigencommissie Hervormingsagenda Jeugd | Rapport | Rijksoverheid.nl) uitgebracht met hierin een zwaarwegend advies over de invulling van de Hervormingsagenda en de financiële consequenties daarvan. Het Rijk moet nog reageren op dit rapport en de consequenties voor de budgetten van de jeugdhulp.

Vindt u de toezegging vanuit het Kabinet voldoende?

Wat is voor Rijswijk mogelijk in haar bijdrage om regionaal te komen tot een besparing van 11.3 miljoen in 2027?

Antwoord:

De zorgen over een passende bekostiging van de gedecentraliseerde taken blijft aanwezig. De VNG blijft met de gemeenten druk op de ketel houden voor een passende bekostiging. Medio augustus 2025 moet hierover meer duidelijk worden.

De regionale inkoopstrategie heeft als belangrijk uitgangspunt om de kosten van jeugdhulp de komende jaren (vanaf 2027) te verlagen. Wij gaan ervan uit dat deze aanpak succesvol wordt en dat Rijswijk haar aandeel in verlaging van de regionale kosten zal weten te realiseren.

De afgelopen jaren is een start gemaakt met het inzetten van het verbeteren van de sociale basis en het versterken van de lokale teams.

-Kunt u voorzichtig de contouren schetsen wat dit mogelijk gaat opleveren?

Antwoord:

Voor de kosten van jeugdhulp hebben we als gemeente onszelf een ombuigingsopgave gegeven, die oploopt van € 1.2 mio in 2024 en 2025 naar € 2.5 mio in 2026 en 2027. Die taakstelling is in lijn met wat het Rijk aan verlaging van de Rijksbijdrage uit het Gemeentefonds aan Rijswijk zou doorvoeren. Zoals vermeld in de Bijlage bij Raadsinformatiebrief De Staat van de Rijswijkse Jeugd en Tussenstand Verantwoording Uitvoeringsprogramma Kostenbeheersing Jeugdhulp '24-'28 bereiden we op dit moment een herijking van het jeugdbeleid voor. Waar liggen onze mogelijkheden om met lokaal beleid invloed uit te oefenen, waar kunnen we verschil maken? Dat zijn vragen waarmee we de komende tijd aan de slag gaan. Leren van andere gemeenten, en ook zelf ontdekken. Een groot deel van die besparingen worden door het Rijswijkse Jeugdteam gerealiseerd. We zijn lokaal al begonnen met o.a. het instellen van een maatwerktafel en wekelijks aanmeldoverleg in het Jeugdteam (in relatie tot RGK). Hierin bespreekt het jeugdteam met de maatschappelijke partners alle nieuwe aanmeldingen. Daarbij is de normaliseringsgedachte de grondhouding, waarin niet alle hulpvragen hoeven te leiden tot een hulpaanbod. De consultants van het Jeugdteam kijken eerder naar de gezinsomstandigheden, naar de oorzaak van het probleem dat zich manifesteert bij de jeugdige. Zo mogelijk kan worden verwezen naar het preventieve veld. Dat proces zetten we de komende jaren voort.

Uit het rapport van de Commissie Van Ark blijkt ook dat preventie naast de extra toezeggingen aan de gemeenten moeten worden ingezet. Inzetten op preventie is ook een gemeentelijke taak en zorgt voor een lagere instroom op de jeugdzorg.

-Kunnen we extra middelen hiervoor gaan inzetten?

Antwoord:

Bij het Kadernota debat van medio 2024 is door uw raad besloten tot bezuinigingen op de inzet van preventieve jeugdhulp; bezuinigingen oplopend van €128k in 2025, via € 250k in 2026 tot € 400k vanaf 2027. Het is aan de raad om die bezuinigingen aan te passen.

Daarbij is bestaanszekerheid van eenoudergezinnen een van de oorzaken, kunnen we hier in ons armoede beleid nog extra inzetten?

Antwoord: Onlangs is de Uitvoeringsagenda 'Samen werken aan een sterk bestaan en welbevinden' vastgesteld. Een van de actielijnen richt zich specifiek op het versterken van de bestaanszekerheid voor diverse doelgroepen. Binnen de organisatie werken de teams Armoede en Jeugdhulp nauw samen om voortdurend met elkaar in verbinding te blijven en gezamenlijke aanknopingspunten te signaleren.

De afgelopen jaren is de kostprijs geïndexeerd met het afgesproken landelijke index vanuit de VNG. Deze index liep niet recht evenredig met de indexatie op de CAO lonen in de zorg van de afgelopen jaren. Dit zal zekere de kostprijs voor alle segmenten beïnvloeden en zorgen voor een verhoging van de kosten vanaf 2027.

-Hoe gaat u de Raad hier in meenemen?

-Hoe gaat u de verwachting temperen dat we aan de ene kant minder instroom verwachten, maar anderzijds deze bezuiniging te niet doen door een hogere kostprijs per segment?

Antwoord: Bij het aangaan van een nieuw contract moeten de tarieven opnieuw worden vastgesteld. Dit is een standaard onderdeel van het inkoopproces. Producten moeten worden voorzien van reële tarieven, die vervolgens geïndexeerd kunnen worden. Deze risico's zijn niet te vermijden; ze zijn inherent aan het feit dat bestaande contracten aflopen en vervangen worden. Op het moment dat colleges en gemeenteraden worden betrokken en geïnformeerd over volgende stappen in het proces, worden ook de mogelijke effecten meegenomen.